

ที่ ศธ ๐๔๑๑๔ /ร ๖๑๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
ถนนวิจิตรสุรการ ตำบลมุกดาหาร
อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๐๐๐

๖ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอส่งรายงานผลการตรวจราชการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการตรวจราชการ

จำนวน ๑ ชุด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ขอส่งรายงานผลการตรวจราชการตามนโยบาย
ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธรางกูร) เพื่อดำเนินการ
ตามข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาส ไชยมี)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

กลุ่มนโยบายและแผน

โทรศัพท์ ๐-๔๒๖๑-๑๕๓๒ ต่อ ๑๕

โทรสาร ๐-๔๒๖๑-๒๒๘๔/๐-๔๒๖๑-๓๐๔๐

16-05-0191

ร.ม.ว.ศ.ร.	2479
เลขที่	
วันที่	9 พ.ค. 2559

กระทรวงศึกษาธิการ	
ที่	3683
ใน	๑๖ พ.ค. ๒๕๕๙
เวลา	14.23

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล โทร.๐๒-๒๕๐๒๘๗๖

ที่ ศธ ๐๒๐๓/๑๒๕๑

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการตรวจราชการ

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๓๖๖/๒๕๕๙ เรื่อง มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบการตรวจราชการตามนโยบายการตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และมอบหมายให้กระผม นายบัณฑิตย ศรีพุทธางกูร รับผิดชอบตรวจราชการตามนโยบายในภาพรวมของประเทศ เรื่อง “การลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ของนักเรียน ความทราบแล้วนั้น

บัดนี้ กระผมและคณะได้จัดทำรายละเอียดผลการตรวจราชการตามนโยบาย “การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของนักเรียน เสร็จเรียบร้อยแล้ว สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ (ข้อมูลจากแบบสอบถามตามเครื่องมือตรวจราชการ ประมวลผล ณ วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙) มีจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔,๒๔๓ แห่ง จากโรงเรียนทั้งหมด ๒๙,๓๗๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๕ เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) จำนวน ๓,๘๑๕ แห่ง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) จำนวน ๔๒๘ แห่ง ซึ่งมากกว่าเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ คือร้อยละ ๑๐ ของสถานศึกษาทั้งหมด หรือจำนวน ๒,๙๓๗ แห่ง

จุดเด่น

๑. ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เข้าร่วมโครงการนำร่องมีความตื่นตัว และสามารถจัดกิจกรรม ต่างๆ เพื่อรองรับนโยบายได้อย่างหลากหลายรูปแบบ มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน สร้างความตื่นตาตื่นใจ แก่ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน โดยกิจกรรมต่างๆ ทำให้นักเรียนได้เลือกเรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ เรียนรู้อย่างสนุก และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตประจำ ซึ่งหลายกิจกรรมสามารถต่อยอดสู่อาชีพได้ดี

๒. ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนมากขึ้น โดยมีศึกษานิเทศก์ และทีม Smart Trainers ให้การดูแลใกล้ชิด มีการทบทวนเพื่อสะท้อนผล (AAR) รายสัปดาห์ และนำสู่การพัฒนา

๓. ครูได้เรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน และสามารถปรับตัวรองรับกิจกรรมได้ดียิ่งขึ้น และเริ่มดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการ โดยบูรณาการสาระวิชาต่าง ๆ เข้าสู่กิจกรรมมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน

๔. นักเรียนมีสมาธิในการเรียน กล้าแสดงออก มีความใกล้ชิดระหว่างครูกับนักเรียนเพิ่มขึ้น และรอคอยปฏิบัติกิจกรรมในช่วงเวลาเพิ่มเวลารู้

๕. โรงเรียนบางแห่งได้ไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ และนำมาขยายผลที่โรงเรียนของตน ก่อให้เกิดการพัฒนา และบางแห่งมีการถอดบทเรียนกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ ออกเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๖. โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาบางแห่ง มีการตั้งรางวัล สำหรับกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนได้ดี ทำให้เกิดการแข่งขันและพัฒนากิจกรรมเพิ่มเวลารู้้อย่างหลากหลายรูปแบบ

๗. ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจในกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” มากกว่าร้อยละ ๘๐ และบางส่วนได้เข้ามาช่วยสนับสนุนกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ด้วย

ตรวจเสนอ

๓๐๖๓

ท้าวสุจริต พานิชวิทย์

จุดอ่อน

๑. เนื่องจากเป็นโครงการใหม่ และดำเนินการในภาคเรียนที่ ๒ ส่งผลให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ต้องปรับแผนงานโครงการต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบาย และดำเนินการอย่างเร่งด่วน ภายใต้ข้อจำกัด ด้านระยะเวลา ทำให้หลายแห่งมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของโครงการคลาดเคลื่อน ไม่ชัดเจนเพียงพอ ที่จะดำเนินงานให้บรรลุผลตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่ตั้งไว้

๒. มาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรมีมาก ยากต่อการปรับลดเวลาเรียน และมี ข้อจำกัดด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมที่สนองความสนใจของนักเรียนได้อย่างครบถ้วน

๓. ภาระงานของครูเพิ่มขึ้น และครูไม่มีความถนัดในบางกิจกรรม มีความกังวลในเรื่องเวลาเรียน ตามรายวิชาไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งนักเรียนต้องสอบแข่งขันเพื่อศึกษาต่อ รวมถึงโรงเรียนที่จัดตามวัตถุประสงค์พิเศษ (วิทย์/คณิต) โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนที่เข้าโครงการ ทัศนศึกษา จะจัดได้ยาก เนื่องจากมีโครงสร้างรายวิชาของโครงการเป็นตัวกำหนดบังคับอยู่

๓. มีความขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรที่มีความรู้ความถนัดในกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือความรู้ความเข้าใจของครูในกระบวนการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ วิธีการเชื่อมโยงหลักสูตร จากสาระวิชาต่างๆ เข้ากับกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ของนักเรียน เพื่อลดภาระงานสอนของครู ยังทำได้ไม่มากนัก

๔. โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นไปที่การจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อฝึกทักษะแต่ละด้าน (Head Heart Hand Health) ในแต่ละฐานการเรียนรู้หรือในแต่ละวัน มากกว่าการบูรณาการทั้ง ๔ ด้าน เข้าในกิจกรรมเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีการเชื่อมโยงความคิดที่เป็นระบบได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. กระทรวงศึกษาธิการ ควรปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางฯ ให้สอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และปรับรูปแบบของข้อสอบที่เน้นการฝึกปฏิบัติ อีกทั้งดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

๒. ต้นสังกัดควรอบรมครูเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร เพื่อนำมาจัดกิจกรรม ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยบูรณาการ ๔H เข้าในแต่ละกิจกรรม และส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ ฝึกนักเรียนให้รู้ปฏิบัติ นำเสนอ และสาธิตได้

๓. สพป./สพม./สถานศึกษา ควรจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ของโครงการ และแนวทางการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ อย่างถูกต้อง ชัดเจน แก่ครูผู้ปฏิบัติกิจกรรม และให้ สถานศึกษาจัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกันระหว่างชั้นเรียนให้มากขึ้น

๔. สพฐ. ควรเผยแพร่รูปแบบการจัดกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จในการเชื่อมโยงสาระวิชาต่าง ๆ กิจกรรมที่ปฏิบัติ ที่ครอบคลุมการพัฒนาทักษะทั้งสี่ด้าน (๔H) ในกิจกรรมเดียวกัน

๕. สพฐ. ควรยืดหยุ่นการดำเนินกิจกรรมโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้แก่โรงเรียน ที่จัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์พิเศษ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

๑. หากเห็นชอบโปรดพิจารณานำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อโปรดพิจารณา

๒. เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

สร.ศธ.
วันที่ 2194
ที่ 19 พ.ค. 2559
ที่ 09.58
ป.ก. ☐ ป.ม.
สว. ☐
เวลา.....
ใน.....
นอ.....
.....

เรียน รว.ศธ.
เพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์กำจร ตติยกวี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๑๙ พ.ค. ๒๕๕๙

(นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธางกูร)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

-กณ/ยอมดณ
- สาทท หิ สขญ. ทณมเพ็ฬพิตมท
ท.มจวิ เสงฆ ธน

พลเอก

(ดาร์พงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เรียน รว.ศธ.

เพื่อกรุณาพิจารณา

พ.อ. (ณัฐพงษ์ เพราแก้ว)

ล.ก.รว.ศธ.

๑๓ พ.ค. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๑ ความคิดเห็นต่อปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการแต่ละเขตตรวจราชการ

เขตตรวจราชการ /จังหวัด	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี	๑.๑ มาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรมีมาก ยากต่อการปรับลดเวลาเรียน และมีข้อจำกัดด้านบุคลากร ในการจัดกิจกรรมที่สนองความสนใจของนักเรียนได้ อย่างครบถ้วน ๑.๒ หน่วยงานต้นสังกัดและต่างสังกัดรวมถึงหน่วยงาน ภายนอก มีภาระงานให้สถานศึกษารับผิดชอบมาก เกินไป ๑.๓ สถานศึกษามีกิจกรรมของตนเองอยู่ก่อนแล้วในช่วง เวลา ๑๔.๐๐ น. บางครั้งไม่อาจจัดสรรให้หน่วยงาน ภายนอกที่ต้องการเข้ามาสนับสนุนให้ดำเนินกิจกรรม อื่น ๆ เพิ่มเติมได้อีกในช่วงเวลาเดียวกัน	๑.๑ ควรปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางฯ ให้สอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และปรับรูปแบบของข้อสอบ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ อีกทั้งดำเนินโครงการนี้ อย่างต่อเนื่อง ๑.๒ หน่วยงานต้นสังกัดควรลดภาระงาน ที่โรงเรียนต้องกรอกข้อมูลทั้งในรูปแบบ ออนไลน์และเอกสาร อีกทั้งควรมีการ แนะนำช่วยเหลือโรงเรียนอย่างใกล้ชิด ร่วมแก้ปัญหา ๑.๓ ยืดหยุ่นปรับเวลาให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ได้มากขึ้น
๒ ลพบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง	การดำเนินกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร	ในการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ โรงเรียน ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การ กำหนดเป้าหมาย ทักษะที่ต้องการให้เกิด กับผู้เรียน การออกแบบ กิจกรรมและการวัด ประเมินผลความสำเร็จ โดยให้สมดุลทั้ง ๔H และพัฒนาไปสู่ทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้ ในทุกกิจกรรม
๓,๙ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว/ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด	๓.๑ ครูขาดการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรเพื่อนำมาจัด กิจกรรมในช่วงบ่าย ๓.๒ มีการติดตามผลการดำเนินงานจากหลายฝ่าย มากเกินไป	๓.๑ ต้นสังกัดควรบรรจุเรื่องการวิเคราะห์ เนื้อหาหลักสูตรเพื่อนำมาจัดกิจกรรมได้ อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และควรจัด กิจกรรมอย่างหลากหลายตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมการคิด สร้างสรรค์ ฝึกเด็กให้รู้ปฏิบัติ นำเสนอและ สาธิตได้ ๓.๒ สพฐ. ควรจัดประชุมคณะผู้ติดตาม ทุกหน่วย เพื่อวางแผนติดตามไม่ซ้ำซ้อนกัน และเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนยิ่งขึ้น (ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม อย่างเป็นระบบ รายงานต่อเนื่องเพื่อปรับปรุง พัฒนาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน)

เขตตรวจราชการ /จังหวัด	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๔ กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี	๔.๑ โรงเรียนขนาดเล็ก จำเป็นต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนเพื่อให้มีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนตามแนวทางที่คาดหวัง และ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องมีค่าตอบแทนบ้าง ๔.๒ ผู้บริหารและครูบางท่านยังไม่สามารถออกแบบกิจกรรมที่น่าสนใจและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ศึกษานิเทศก์มีน้อย การออกนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือโรงเรียนได้ไม่เต็มที่	๔.๑ ควรจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ๔.๒ ลดแบบรายงานผลการนิเทศให้น้อยลง เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ มีเวลาให้การช่วยเหลือโรงเรียนได้มากขึ้น และอย่างต่อเนื่อง
๕ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม	๕.๑ การดำเนินนโยบายเริ่มกลางปีการศึกษา การปรับเวลาเรียนกลางปีส่งผลกระทบต่อการบริหารการสอนและการบริหารวิชาการมาก โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดใหญ่ ๕.๒ Smart Trainer ที่ผ่านการอบรมมีไม่เพียงพอ นิเทศติดตามสถานศึกษา	๕.๑ สพฐ. ควรหารูปแบบวิธีการรายงานผลการดำเนินงานที่สะดวก ลดภาระแก่ครูและศึกษานิเทศก์ และเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนา ๕.๒ อบรมพัฒนาครูและผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ให้มีความรู้ความเข้าใจถึงกระบวนการจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และใช้วัสดุแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น
๖ ชุมพร สุราษฎร์ธานี พัทลุง นครศรีธรรมราช	๖.๑ Smart Trainers บางส่วนยังไม่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๖.๒ กระบวนการรับรู้ข้อมูลโครงการไม่สมบูรณ์ ทั้งครู ผู้ปฏิบัติกิจกรรม ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียนขนาดเล็กหลายแห่ง ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบทุกด้าน	๖.๑ อบรมพัฒนา Smart Trainers ผู้บริหารโรงเรียนนำร่องโครงการผ่านวิธีการที่หลากหลายเพื่อลดค่าใช้จ่าย ๖.๒ สพป./สพม./สถานศึกษาควรวัด ประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์โครงการและแนวทางการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ อย่างถูกต้อง ชัดเจน แก่ครูผู้ปฏิบัติกิจกรรม ผู้ปกครอง ชุมชน และให้สถานศึกษาจัดกิจกรรม บูรณาการร่วมกันระหว่างชั้นเรียนให้มากขึ้น
๗ ระนอง กระบี่ พังงา ภูเก็ต ตรัง	๗.๑ ระยะเวลาการรายงานผลการดำเนินงาน มีความกระชั้นชิดมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถรายงานได้ตรงรอบเวลาหลังจากการจัดกิจกรรม ๗.๒ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมมุ่งพัฒนา ด้าน Hand แต่ไม่ครบทั้ง ๔H ในกิจกรรมเดียวกัน	๗.๑ สพฐ. ควรปรับระยะเวลาการรายงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อลดภาระงาน ๗.๒ ควรเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษากำกับดูแลการจัดทุกๆกิจกรรม ให้ส่งผลต่อการพัฒนาครบทั้ง ๔H
๘ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล สงขลา	๘.๑ เวลาไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ และ บางครั้ง มีหน่วยงานภายนอกอาสาช่วยสนับสนุนกิจกรรม แต่โรงเรียนไม่สามารถจัดเวลาให้ได้ ๘.๒ บางกิจกรรมไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	๘.๑ ยืดหยุ่นปรับเวลาให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามาสนับสนุนกิจกรรมได้มากขึ้น และ ควรปรับหลักสูตรแกนกลางให้สอดคล้องกับนโยบาย ๘.๒ สถานศึกษาควรกำหนดกิจกรรมตามบริบทของพื้นที่ และตามความสนใจของผู้เรียน

เขตตรวจราชการ /จังหวัด	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑๐, ๑๒ หนองคาย หนองบัวลำภู เลย์ อุดรธานี บึงกาฬ/ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์	บุคลากร/วิทยากร งบประมาณมีไม่เพียงพอจัดกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียน ส่งผลให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน	ควรเน้นกิจกรรมด้านอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน และประสานระดมความร่วมมือ กับ กศน. อศ. เข้ามาช่วยจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมตามศักยภาพและบริบทของพื้นที่
๑๑, ๑๓ นครพนม มุกดาหาร สกลนคร/ ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี	๑๑.๑ ครูส่วนใหญ่ยังไม่มี ความถนัดในการออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงหลักสูตรสู่การปฏิบัติในช่วงเพิ่มเวลารู้ โดยเฉพาะด้านการคิดวิเคราะห์ และบางคนไม่สามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายคน ได้อย่างเหมาะสม ๑๑.๒ โรงเรียนบางแห่งนำกิจกรรมปกติที่เคยดำเนินการอยู่แล้ว มาปรับเปลี่ยนเวลาดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบาย โดยไม่ได้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ๑๑.๓ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ในโรงเรียนหลายแห่งดำเนินโครงการโดยที่ยังไม่มีความมั่นใจในผลลัพธ์เท่าที่ควร ไม่มีความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ และอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนา	๑๑.๑ สพฐ. ควรชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของโครงการให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจอย่างชัดเจนตรงประเด็นยิ่งขึ้น จะส่งผลให้กิจกรรมที่จัดสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น และอบรมพัฒนาครูด้านกระบวนการประยุกต์และการเชื่อมโยงหลักสูตรสู่กิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดียิ่งขึ้น ๑๑.๒ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง โดยเรียนรู้ไปพร้อมกับครูผู้สอน จัดบันทึกผลเพื่อขับเคลื่อนพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ให้ครูสามารถเชื่อมโยงหลักสูตรเข้ากับกิจกรรมที่ปฏิบัติได้ ๑๑.๓ ครูควรมีการทบทวนผลการปฏิบัติงานปรับปรุงพัฒนาต่อยอดให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อผลลัพธ์ ที่ดีขึ้น และเพิ่มเรื่องการคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน
๑๔ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์	๑๔.๑ ครูบางส่วนเป็นห่วงเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อาจลดลง ๑๔.๒ การจัดกิจกรรมบางอย่างต้องใช้วัสดุสิ้นเปลืองหรือวัตถุดิบในการผลิตจำนวนมาก ทำให้งบประมาณมีไม่เพียงพอ อีกทั้ง ครูไม่มีความสามารถเพียงพอในการจัดกิจกรรมบางประเภทตามความสนใจของผู้เรียน ๑๔.๓ โรงเรียนที่มีนักเรียนมาก บางแห่งสถานที่ไม่เพียงพอให้เด็กทำกิจกรรม เพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังมีการเรียนตามปกติ ๑๔.๕ ผู้ปกครองนักเรียนโดยเฉพาะที่อยู่ในชั้น ม.๓ บางส่วนยังไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของนโยบาย เพราะมุ่งที่การเรียนรู้ทางวิชาการ เพื่อสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อ	๑๔.๑ ต้นสังกัดควรจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาสติปัญญา จิตใจ ที่หลากหลายมากพอให้ครูได้เลือกใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพเด็กและโรงเรียน ๑๔.๒ ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เข้ามาสนับสนุนกิจกรรม และส่วนกลางสนับสนุนงบประมาณบางส่วน ๑๔.๓ สพฐ. ควรประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองและประชาชนอย่างต่อเนื่องด้วยช่องทางและวิธีการที่หลากหลาย
๑๕,๑๖	ชม./ มส./ ลป./ ลพ./ พ./ น./ พย./ ชร. ไม่มี	ไม่มี
๑๗,๑๘	พล./ ต./ พบ./ สข./ อด./ กพ./ นส./ พจ./ อธ. ไม่มี	ไม่มี

ส่วนที่ ๒ ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา และข้อเสนอแนะ จากแบบติดตามของ สตผ.

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>ระดับสถานศึกษา</p> <p>๑. ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง บางส่วน มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย ประกอบกับพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจที่แตกต่างกัน ของศึกษานิเทศก์ และ Smart Trainers ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนนำร่องมีความแตกต่างกัน</p>	<p>ระดับสถานศึกษา</p> <p>- สพฐ. ควรมีการทบทวนสร้างความรู้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของนโยบายนี้ และเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติอีกครั้ง อย่างเร่งด่วนก่อนขยายผลดำเนินการในช่วงต่อไป</p> <p>- สพฐ. ควรมีการจัดสัมมนาผลการทดลองนำร่องของโครงการนี้ หรือมีการศึกษาในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากเป็นนโยบายที่ตอบโจทย์ด้านการปฏิรูปการศึกษาได้ดี</p>
<p>๒. โรงเรียนหลายแห่งมีความกังวลเรื่องเวลาในการสอนตามหลักสูตรไม่เพียงพอ อาจส่งผลกระทบต่อภาระระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-Net, NT) เนื่องจากมีกิจกรรมจากส่วนกลางและจากกระทรวงอื่นๆ เข้ามามาก</p>	<p>- สพฐ. ควรจัดอบรมครูให้มีการปรับกระบวนการจัดการศึกษาทั้งระบบ เพื่อรองรับต่อการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลาที่เน้นการเชื่อมโยงหลักสูตรแต่ละระดับสู่การปฏิบัติในกิจกรรม รวมถึงการวัดและประเมินผล</p>
<p>๓. มีข้อจำกัดด้านทักษะความสามารถของครู ครูไม่ถนัดในกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ ครูบางส่วนยังไม่มี การเชื่อมโยงหลักสูตร สู่การจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการวัดประเมินผลกิจกรรม</p>	<p>- สพฐ./ สพม./ สพป. ควรมีการจัดอบรมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร สู่กิจกรรม ให้ครอบคลุมครูทุกคน โดยอาจแบ่งจัดเป็นกลุ่มตามศักยภาพของครู และให้การพัฒนาตามลำดับความจำเป็น</p> <p>- ผู้บริหารและครูควรศึกษาวัตถุประสงค์ของโครงการนี้ให้เข้าใจอย่างชัดเจน และมุ่งสู่เป้าหมายหลักได้แก่ ๑) ครูมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอน นำหลักสูตรมาประยุกต์เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ๒) ฝึกการคิดวิเคราะห์และเรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่างๆ ๓) ทำให้ผู้ปกครองพึงพอใจในผลการพัฒนานักเรียนได้ดียิ่งขึ้นอย่างรอบด้าน</p>
<p>๔. การจัดกิจกรรมมีความหลากหลาย แต่ สื่อ/อุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ กับความต้องการของผู้เรียน เช่น สื่อ/อุปกรณ์กีฬา วัสดุอุปกรณ์ทำกิจกรรม ปัจจุบัน ครู นักเรียนต้องจัดซื้อจัดหาเอง</p>	<p>- โรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับภาครัฐ/เอกชนในท้องถิ่น เพื่อขอรับการสนับสนุน และควรนำสิ่งที่มีในท้องถิ่นมาพัฒนาต่อยอดให้เด็กได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์ยิ่งขึ้น</p> <p>- ต้นสังกัดควรสนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุ อุปกรณ์ สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพิ่มความรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย สนองความสนใจของผู้เรียน</p> <p>- โรงเรียนควรจัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกันทุกชั้นเรียน เพื่อหมุนเวียนใช้วัสดุ อุปกรณ์ วัสดุ สื่อการเรียนรู้ อย่างคุ้มค่า ลดค่าใช้จ่าย</p> <p>- สพฐ. เผยแพร่กิจกรรมพัฒนา ๔H ที่ไม่ต้องใช้งบประมาณในการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนทั่วไปในการจัดกิจกรรม</p>
<p>๕. นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมได้ แต่การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ ต่อยอดองค์ความรู้ยังมีน้อย</p>	<p>- โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่เน้นโครงการวิทยาศาสตร์ หรือฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ไขปัญหา และเชื่อมโยงสู่วิถีชีวิตประจำวันให้มากขึ้น</p>
<p>๖. โรงเรียนจัดกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการของนักเรียนไม่ตรงตามสภาพจริง</p>	<p>- โรงเรียนควรประชุมสะท้อนผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำผลไปพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p>

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๗. ภาระงานของครูมากขึ้นทำให้ไม่มีเวลาออกแบบกิจกรรมได้ดีเท่าที่ควร และครูบางส่วนไม่เห็นด้วยจึงยังไม่ปรับลดรายวิชา	- สพป./สพม. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู ได้ไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ หรือถอดบทเรียนกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จขึ้นเว็บไซต์เขตพื้นที่การศึกษา
๘. โรงเรียนเล็กบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่นักเรียนมากทำให้ครูดูแลไม่ทั่วถึง การนิเทศ กำกับ ติดตาม ภายในโรงเรียนขาดความต่อเนื่อง การประชุมทบทวนหลังการปฏิบัติ AAR ขาดความต่อเนื่อง	- โรงเรียนควรจัดทำ AAR รายสัปดาห์ แล้ววางแผนแก้ไข ปัญหาแต่ละประเด็น - ควรปรับกิจกรรมให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง และโรงเรียนต้องสำรวจและแยกแยะเด็กเป็นรายคน เพื่อให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพิ่มเติมอย่างเต็มประสิทธิภาพ
๙ ปัญหาด้านเวลา ที่หน่วยงานภายนอกจะเข้ามาสนับสนุนกิจกรรมบางครั้ง ไม่สามารถจัดให้พอดีในช่วงเวลาหลัง ๑๔.๐๐ น. ได้ เนื่องจากเป็นช่วงจัดกิจกรรม “เพิ่มเวลารู้” หรือในทางกลับกัน กิจกรรมที่กำหนดบางช่วงเวลาไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นๆ เข้ามาแทรก	- สถานศึกษาควรยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมถึงบูรณาการกิจกรรมเข้าด้วยกัน
๑๐. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่มั่นใจว่าเมื่อปรับลดเวลาเรียนแล้วนักเรียนจะมีเวลาเรียนครบตามหลักสูตรหรือไม่ คุณภาพของผู้เรียนจะเหมือนเดิมหรือไม่	- การวัดและประเมินผลของโรงเรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการ อีกทั้งโรงเรียนต้องสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง โดยการจัดการเรียนการสอนครบตามหลักสูตร โดยบูรณาการสาระวิชาต่างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้สู่กิจกรรมให้มากขึ้นเพื่อลดภาระงาน
<p><u>ระดับหน่วยงาน</u></p> <p>๑๑. ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีน้อย ภาระงานมีมาก ทำให้การนิเทศไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อีกทั้ง แบบนิเทศ ติดตาม มีหลายฉบับ และมีรายละเอียดมากเกินไป ทำให้เสียเวลาในการติดตาม การรายงานที่มากเกินไปจนความจำเป็น สร้างความลำบากให้แก่ทั้งโรงเรียนเขตพื้นที่ฯ ในการเก็บและส่งข้อมูลรายงานผล บางครั้ง Internet มีปัญหาทำให้การรายงานล่าช้า</p>	<p>- ต้นสังกัดควรมีแบบรายงาน ที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน ควรลดความถี่ของการรายงานและจำนวนครั้งของการนิเทศติดตามระดับเขตพื้นที่และระดับโรงเรียนจากเดือนละ ๑ ครั้ง เป็นสองเดือนต่อ ๑ ครั้ง เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รายงานผลการนิเทศออนไลน์ ๒ ทางแล้ว</p> <p>- ศึกษานิเทศก์ ควรดูแลเรื่องการวัดประเมินผลตามหลักสูตร และตามกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ และชี้แจงทำความเข้าใจแก่โรงเรียน รวมถึงแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง</p>
๑๒. งบประมาณในการนิเทศ ติดตาม ให้คำแนะนำช่วยเหลือโรงเรียน มีไม่เพียงพอ .	- ขอใช้งบกลางของเขตพื้นที่ในการออกนิเทศ ติดตามโรงเรียนนาร่อง
๑๓. นโยบายที่มอบให้หน่วยงานปฏิบัติมีมากเกินไป ทำให้ไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร	- สพป./สพม./โรงเรียน ควรบูรณาการกิจกรรมต่างๆที่ได้รับจากหน่วยงานต่างๆ แล้วดำเนินการพร้อมกัน เพื่อลดภาระงานของครู นักเรียนและโรงเรียน อีกทั้งยืดหยุ่นเวลาการรายงานผลให้เหมาะสม

ปัญหา/อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
<p>ระดับกระทรวง</p> <p>๑๔. นโยบาย การลดเวลาเรียนในห้องเรียนตามหลักสูตร จากไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ภาคเรียน เป็น ๑,๒๐๐ ชั่วโมง/ภาคเรียน มีผลกระทบต่อบางโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนศตวรรษที่ ๒๑ โรงเรียนทวิศึกษา จะจัดได้ยาก เนื่องด้วยมีโครงสร้างรายวิชาของโครงการเป็นตัวกำหนดบังคับอยู่</p>	<p>ระดับกระทรวง</p> <p>- สพฐ. ควรยืดหยุ่นการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนให้แก่โรงเรียนที่จัดตามวัตถุประสงค์พิเศษ</p>
<p>๑๕. ไม่ได้จัดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม ในระดับสถานศึกษา และการจัดงบประมาณสนับสนุนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาล่าช้ากว่าปฏิทินการปฏิบัติงาน เช่น งบพิเศษของ Smart Trainers</p>	<p>- สพฐ. ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรม และงบประมาณในการนิเทศ ติดตาม โรงเรียน ให้เพียงพอสำหรับกิจกรรมของแต่ละโรงเรียนและการออกนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา</p>
<p>๑๖. การกำหนดช่วงเวลาในการทดลองกิจกรรมในภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๘ อาจไม่เพียงพอต่อการประเมินสรุปผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรม</p>	<p>- สพฐ. ติดตามประเมินผลนโยบายอย่างต่อเนื่องในปีต่อไป</p> <p>- ควรสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาในสังกัดที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการนี้ เพื่อเตรียมความพร้อม ขยายผลตามนโยบายต่อไป</p>
<p>๑๗. ความแตกต่างของวัย ความต้องการของผู้เรียน มีหลากหลาย บางกิจกรรมไม่ตรงตามความสนใจของผู้เรียน และไม่ตรงตามตัวชี้วัด กิจกรรมที่จัดบางวัน ไม่เป็นไปตามที่กำหนด ส่งผลให้เกิดความวุ่นวายเมื่อทำกิจกรรมพร้อมกัน บางคนไม่ร่วมกิจกรรม ไม่ปฏิบัติตามกติกา ขาดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม</p>	<p>- สพฐ./ สพม. /สพป. ควรเผยแพร่รูปแบบวิธีการออกแบบกิจกรรมในช่วง “เพิ่มเวลารู้” ที่ประสบผลสำเร็จในการเชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร เข้ากับกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ และการต่อยอดสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สู่การสร้างอาชีพ</p>

สรุปข้อเสนอเชิงนโยบาย

เพื่อให้การดำเนินนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียน” สามารถตอบสนองมาตรฐานการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบาย สามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงศึกษาธิการ ควรปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้สอดคล้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของนักเรียน และปรับรูปแบบของการสอบวัดประเมินผลการเรียน ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ อีกทั้งดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

๒. ต้นสังกัดควรอบรมครูเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร เพื่อนำมาจัดกิจกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยบูรณาการ ๔H เข้าในแต่ละกิจกรรม และส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ ฝึกนักเรียนให้รู้ปฏิบัติ นำเสนอและสาธิตได้

๓. สพป./สพม./ สถานศึกษา ควรจัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ และแนวทางการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ อย่างถูกต้อง ชัดเจน แก่ครูผู้ปฏิบัติกิจกรรม และให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมบูรณาการร่วมกันระหว่างชั้นเรียนให้มากขึ้น

๔. สพฐ. ควรเผยแพร่รูปแบบการจัดกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จในการเชื่อมโยงสาระวิชาต่าง ๆ สู่กิจกรรมที่ปฏิบัติ ที่ครอบคลุมการพัฒนาทักษะทั้งสี่ด้าน (๔H) ในกิจกรรมเดียวกัน โดยอาจจัดทำเป็นคู่มือ

๕. สพฐ. ควรยืดหยุ่นการดำเนินกิจกรรมโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้แก่โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์พิเศษ